

YOU PART

Engage. Connect. Empower

LOKALNE AKCIJE ZA GLOBALNE PROMENE

OSNOVNE INFORMACIJE

CILJEVI

TEME

MATERIJALI

UPUTSTVA

DODATNE INFORMACIJE

LOKALNE AKCIJE ZA GLOBALNE PROMENE

OSNOVNE INFORMACIJE

Starost učesnika: 15+

Broj učesnika: 4 - 20

Trajanje: 240+ minuta (vikend radionica ili 4-8 kraćih (kombinacija nekoliko koraka))

REZIME:

Kratke smernice za podršku mladima u planiranju i organizovanju lokalnih akcija o globalnim izazovima.

CILJEVI:

Osnovni cilj ove aktivnosti je podrška mladima u planiranju i sprovođenju lokalnih akcija u svojim zajednicama. Prvo će razmisliti o tome koji su im globalni izazovi važni i šta bi želeli da promene u svom lokalnom okruženju; zatim će, korak po korak, razviti plan za organizovanje i sprovođenje lokalne akcije. Ove smernice su osmišljene da podrže mlade ljude u sprovođenju „živih“ lokalnih akcija. Cilj je i podsticanje mladih na učešće, druženje (lično) i na taj način jačanje socijalnih veština kroz organizaciju i sprovođenje akcija.

TEME:

Bilo koja tema koja je relevantna za učesnike.

SAVET: Teme vezane za ciljeve održivog razvoja (COR).

Naš svet je sve više povezan. Neki kažu da svet postaje globalno selo. Ali šta to zaista znači? Da biste mladima dali ideju, zamolite ih da razmisle koliko često imaju kod sebe komad čokolade. Da li se ikada zapitaju, na primer, gde raste kakao koji je glavni sastojak čokolade, ko ga je proizveo i pod kojim uslovima, koliko su radnici plaćeni za celodnevni rad na plantaži, kakav uticaj ima uzgoj kakaoa na okruženje u kome uspeva, gde se pravi čokolada, koji put je čokolada morala da pređe da bi došla u njihove ruke? Slična pitanja mogu se postaviti o svim stvarima koje koristimo. Naravno, nemamo vremena da istražujemo pozadinu svega što nas okružuje od jutra do mraka. Ali važno je da budemo svesni kako svako od nas utiče na ljude i okolinu, i da se u isto vreme zapitamo šta nije u redu i šta svako od nas može da uradi drugačije kako bi na svoj način doprineo promeni za bolji svet.

Kao što je Vanesa Andreotti rekla, „svi smo mi deo problema i deo rešenja“ (Soft versus critical global citizenship education, 2006). Važno je sa mladima razgovarati o tome šta bi oni želeli da promene – da li kod kuće, u školi, u svojoj lokalnoj zajednici, u svojoj zemlji ili u svetu. Akcija se odnosi na ostvarivanje promene koju želite da vidite. To bi mogla biti akcija za smanjenje upotrebe plastičnih flaša u školi, zamena polovne odeće, akcija pisanja pisama donosiocima odluka, aktivnost koju organizujete za decu izbeglice, promocija fer trgovine, aktivnost sa ciljem podizanja svesti o klimatskim promenama i tako dalje. Važno je što šire razmišljati o organizovanju akcija, jer svaka odluka koju donesete i svaka akcija utiče na mnoge ljude i okolinu, kako u vašem neposrednom okruženju, tako i širom sveta. Mladi mogu sami ili sa drugima da organizuju akciju - sa svojim drugovima iz razreda, sa svojim prijateljima, sa članovima porodice ili sa bilo kim drugim ko je spreman da doprinese pozitivnim društvenim promenama.

MATERIJALI:

Za radionicu: markeri, papir (A4), poster, traka, kompjuter,
Ostali materijali i oprema - u zavisnosti od toga šta će učesnicima biti potrebno za izvođenje akcije

UPUTSTVO:

KORAK 1: Koji je problem sa kojim mladi žele da se pozabave?

Prvi korak u planiranju lokalne akcije je da saznate šta je zaista važno mladim ljudima i zašto bi to moglo biti važno drugima. Šta u svetu nije dobro, šta ih čini tužnim ili ljutim i šta žele da promene? Zatim treba da razmisle šta mogu da urade i kako to mogu da ostvare.

Trebalo bi da zamolite učesnike da razmisle o tome šta zapravo znaju o globalnom problemu ili izazovu kojim žele da se pozabave. Ako žele da predstavljaju činjenice ili statistiku kao deo svoje akcije, prvo moraju da se uvere da su te činjenice istinite i ažurne i da potiču iz pouzdanih izvora.

Učesnici treba da koriste što više različitih izvora kada istražuju pozadinu svoje teme. Mnogo informacija se može naći na internetu. Međutim, treba da podsetite učesnike da ne zaborave na novine, časopise, knjige i druge izvore kojima mogu da pristupe u školi, biblioteci ili kod kuće. Ako ne znaju gde je najbolje mesto za pronalaženje informacija koje su im potrebne, mogu da pitaju vas i vaše kolege.

KORAK 2: Kako predstaviti ideju?

Objasnite učesnicima da je važno da razmisle ko zapravo može da doprinese promenama koje žele da vide pre nego što odluče da svoju ideju predstavite drugima. Odgovor na ovo pitanje će uticati na to kome će i kako će predstaviti svoju ideju. Učesnici treba da budu svesni da je prilikom predstavljanja ideje važno da je prezentuju brzo i jasno. Uvek moraju imati na umu dve stvari: U čemu je problem? Šta želim da promenim? Podsetite ih da već znaju mnogo više o problemu od drugih koji možda čak i ne znaju da problem postoji. Zato treba da budu jednostavni: neka njihova poruka bude kratka, jasna i zanimljiva!

KORAK 3: Kako izgraditi tim?

Za mnoge teme postoje nevladine organizacije koje srdačno pozdravljaju aktiviste i volontere. Jedna od prednosti ovih organizacija je što imaju mnogo znanja o tome kako da sprovode različite akcije – onlajn i oflajn: od onlajn peticija i pojedinačnih događaja do organizovanja demonstracija i dugoročnih kampanja. Međutim, ako su mladi zainteresovani da sami organizuju određenu aktivnost – što je više moguće uradi sam – onda će omladinski centar i omladinski radnici verovatno biti prva tačka kontakta u ovom kontekstu. Zamolite učesnike da naprave listu ljudi kojima bi mogli da predstavite svoju poruku i razmisle o najboljem načinu da to urade. Na primer: kolege, drugovi iz razreda, prijatelji, roditelji ili staratelji, komšije, nastavnici, članovi lokalne zajednice, itd. Trebalo bi da misle na svakoga ko bi mogao da im pomogne ili čak da bude deo njihovog tima: u omladinskom centru, u školi, u kući ili u svojoj mesnoj zajednici. To može biti neko ko je kreativan i umetnički nastrojen, ko je komunikativan i uticajan, ko može brzo da širi poruku ili je učini vidljivijom, ko želi da napravi razliku, ko se oseća lično povezan sa temom. Učesnici treba da se uvere da je njihova poruka jasna pre nego što pozovu druge da učestvuju ili zatraže pomoć. Ovo će ih lakše motivisati da se pridruže.

KORAK 4: Kako razviti ideju?

Kada učesnici imaju jasnu poruku i znaju kome žele da je prenesu i kako (na smešan ili ozbiljan način), trebalo bi da razmisle o tome kako to mogu da urade (uzimajući u obzir organizacione i finansijske kapacitete). Evo nekoliko predloga za prezentacije, ali ih pozovite da dodaju svoje ideje na listu: plakate, peticiju, takmičenje, uličnu akciju („fleš mob“), pozorišnu predstavu, članak, video, umetničku izložbu itd.

Prilikom odabira načina na koji će učesnici predstaviti svoj rad, treba da razmisle o tome koji bi bio najprikladniji način da ga predstavite određenoj ciljnoj grupi. Ako žele da svoju poruku prenesu različitim grupama ljudi, mogu koristiti nekoliko različitih pristupa. Kako god misle da je najbolji, treba da imaju na umu da je važno da dopru do što većeg broja ljudi. Na primer, video može izgledati sjajno ako naterate publiku da ga pogleda, ali poruka na posteru može da dopre do više ljudi ako je stavite na pravo mesto!

KORAK 5: Učesnici treba da budu realni!

Nakon što učesnici prikupe ideje za svoju akciju, zamolite ih da odvoje malo vremena i razmisle šta je realno učiniti. Treba da imaju na umu da ne mogu da promene svet, ali mogu da promene nepravedne ili neodržive prakse u svojoj lokalnoj zajednici. Podržite ih da razmišljaju što šire, ali i što realističnije!

Kada i kako mladi zapravo mogu organizovati akciju? Trebalo bi da uzmu u obzir svoj raspored i sve obaveze koje imaju. Podsetite ih da razmisle o svim stvarima koje će im trebati: odgovarajuće mesto (u zatvorenom ili na otvorenom), materijali (npr. prenosivi muzički sistem sa zvučnicima i mikrofonom, izvor napajanja, postolje, automobil, bicikli, itd.), usluge koje bi bile potrebne za događaj (npr. zvanična registracija događaja, dizajn, štampa, transport), ljudi koji su im potrebni u njihovom timu, itd.

Koliko će im novca biti potrebno da organizuju akciju? Podržite mlade ljude da naprave jasnu kalkulaciju svih troškova i zamolite ih da razmisle da li to mogu priuštiti.

Ako već ranije nisu pitali, ovo je pravi trenutak da učesnicima bude jasno kakvu podršku Omladinski centar i omladinski radnici mogu pružiti: kadrovske i materijalne resurse/opremu i prostore, budžet za akciju i, iznad sve, podrška u administrativnim pitanjima (npr. događaj u javnom prostoru mora biti registrovan kod relevantnih gradskih vlasti) i umrežavanje (npr. uspostavljanje kontakata sa relevantnim organizacijama i lokalnim vlastima).

KORAK 6: Da li je potrebna neka promena?

Kada učesnici imaju punu listu pred sobom, zamolite ih da je ponovo pogledaju i razmisle o svim promenama koje bi mogle da uvedu: Da li imaju dovoljno vremena da organizuju svoju akciju? Trebalo bi da razmisle o tome kako da smanje procenjene troškove. Da li mogu da pozajme ili iznajme neke stvari koje su im potrebne umesto da ih kupe, ili čak da ih urade sami (npr. štand za postere)? Mogu li u opštini da pregovaraju o nižoj ceni ili besplatnom zakupu štanda? Da li mogu da pozovu nekog drugog da se pridruži njihovom timu ko ima potrebne veštine za sprovođenje akcije? Takođe treba da izračunaju troškove proslave nakon uspešno završene lokalne akcije – istog ili sledećeg dana/vikenda (npr. novac za grickalice, piće, naknadu za lokaciju i/ili DJ-eve itd.).

Takođe treba da razmisle o tome šta bi moglo poći po zlu sa događajem (loše vreme, negativne reakcije publike, itd.). Postoji li načelna mogućnost da se akcija odloži? Podsetite ih da dobre akcije zahtevaju strpljenje i fleksibilnost i da se ponekad moraju praviti kompromisi. I takođe da ne zaborave da ako veruju u svoju ideju i ulože pravi trud, mnogo toga je moguće!

KORAK 7: Kako pripremiti akcioni plan

U sledećem koraku trebalo bi da podržite učesnike u pripremi akcionog plana koji će im omogućiti da dobro sprovedu akciju. Akcioni plan treba da jasno kaže ko će šta raditi, kada će to uraditi i ko je za šta odgovoran. Takođe treba da sadrži detaljan raspored, navodeći sve zadatke i odgovorne osobe.

Raspored treba da bude dostupan celom timu kako bi svako mogao da proveri šta se i kada dešava u bilo kom trenutku. Da bi bili sigurni da se svi članovi tima pridržavaju akcionog plana i da prate ciljeve, učesnici treba da redovno prate akcioni plan. Ako se pokaže da je potrebno prilagoditi njihov akcioni plan, trebalo bi da unapred obaveste ceo tim o promenama.

KORAK 8: Pratite i širite vest!

Objasnite učesnicima važnost dokumentovanja napretka akcije i predstavite im kako mogu da prikupe različite oblike dokaza. Svi dokazi akcije kasnije će biti zabavan podsetnik kako je sve proteklo i ko je sve učestvovao u pripremi i realizaciji. Prilikom prikupljanja dokaza (fotografije, video snimci, ankete itd.), učesnici treba da imaju na umu da će ih kasnije podeliti sa drugima (npr. na društvenim mrežama, u novinama, na radiju, u svom omladinskom centru ili lokalnoj zajednici) .

KORAK 9: DAN AKCIJE, VREME AKCIJE!

Kada dođe dan za izvođenje akcije, podsetite učesnike da je započnu kratkim logističkim sastankom svih uključenih da se sete šta su njihovi zadaci i kada stvari treba da se urade. Ako su nešto zaboravili, sada je vreme da se to sredi! Tokom same akcije treba da budu opušteni i da se zabavljaju, imajući u vidu šta im je osnovna namena. Ako u međuvremenu imaju pitanje ili ideju, trebalo bi da to zapišu.

Podržite učesnike da prenesu vest do što većeg broja ljudi. Podsetite ih da snimaju fotografije i/ili video zapise i dele ih na svojim kanalima društvenih medija (Instagram, Fejsbuk, TikTok itd.) tokom i nakon akcije.

Ako žele, mogu da pripreme veću prezentaciju svoje akcije nakon događaja. Trebalo bi da razmisle o tome kada bi bilo najbolje vreme za prezentaciju i gde će se održati. Trebalo bi da provere mogućnosti da svoju akciju predstave u Domu omladine, u školi, na radiju ili TV emisiji, na glavnom gradskom trgu ili ispred Skupštine – sve je moguće!

KORAK 10: Vreme za zabavu!

Na kraju, podsetite učesnike da uspeh uvek treba slaviti zajedno sa svima koji su pomogli u organizaciji akcije. Zabava se može organizovati istog dana po završetku događaja ili kasnije. Učesnici ne treba da zaborave da se zahvale svima koji su na bilo koji način doprineli pripremi i realizaciji akcije, pa makar njihova uloga bila mala. Trebalo bi unapred da se dogovore gde i kako će proslaviti uspeh kako bi svi na vreme dobili poziv. Najvažnije je da se okupimo i zabavimo!

KORAK 11: Evaluacija

Odvojite malo vremena za evaluaciju i podržite učesnike da razmisle o tome koliko je njihova akcija bila organizovana, kako bi se mogla poboljšati i razgovarati o idejama za buduće akcije.

Evo nekoliko pitanja koja bi vam mogla pomoći da olakšate evaluaciju:

Da li ste se držali akcionog plana ili ste ga promenili?

Da li je nešto pošlo naopako?

Šta bi mogli bolje?

Šta biste mogli učiniti drugačije?

Kako ste radili zajedno kao tim?

Kako ste rešavali tenzije ako su nastale?

Kako je reagovala vaša glavna publika?

Do koliko ljudi je stigla vaša poruka?

Da li ste mogli da predstavite akciju na drugačiji način?

Šta ste naučili tokom pripreme i realizacije akcije?

Ima li neko ideju za novu akciju?

DODATNE INFORMACIJE ZA FACILITATORA:

Facilitator može da isplanira celodnevnu radionicu ili da je podeli na kraće aktivnosti (to je pogodno samo ako postoji grupa mladih koji bi pohađali sve kraće aktivnosti).

Ako postoji veća grupa, voditelj može zamoliti učesnike da naprave nekoliko manjih grupa od 4-5. Kao prvi korak, facilitator može ukratko predstaviti ciljeve održivog razvoja.

YOU PART

Engage. Connect. Empower

PROJECT PARTNERS

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.